

Sidste Nyt fra Albanien, Kosóva og Makedonien

Serbien og Montenegro

The Latest News from Albania, Kosóva and Macedonia

264 - Juni-August 2005

Kosóva's fremtid [Kosovos fremtid]

Udgiver: Bjørn Andersen

PDF-udgave mhp udprintning

Publisher: Bjoern Andersen

Version: 1.12 - 30.08.2005. [Seneste nyheder](#)

Forslag, kritiske bemærkninger, forslag til links osv. vil være meget velkomne. Send dem til: post@bjoerna.dk

»Sidste Nyt om Albanien, Kosóva og Makedonien« hører til et *web-site* om de Balkan-lande hvor der lever mange Albanere: <http://bjoerna.dk/albanerne.htm>; her kan du også finde »gamle nyheder«, anmeldelser, links og en [Balkan Brevkasse](#). »Sidste Nyt« sættes på nettet hver torsdag aften / fredag morgen hvor der sendes besked til dem der ønsker det. Bestilling / afbestilling sker ved at sende en [e-mail](#) med teksten »Nyheder udbedes« / »Nyheder afmeldes«. Nyheder, materiale, kommentarer og spørgsmål modtages *meget* gerne, både om småting og større ting. Send en [e-mail](#). Tilsvarende hvis du opdager en fejl. Fejl vil blive rettet hurtigst muligt. »Sidste Nyt« og <http://bjoerna.dk/albanerne.htm> drives *non-profit* og uden finansiering »udefra«. Hvis du vil støtte udgivelsen kan du lettest gøre det ved at købe én eller flere af mine bøger. Send gerne en [mail](#) hvis der er - små eller store - tekniske problemer. [Bemærkninger om EDB-sikkerhed](#).

The framework of *The Latest News from Albania, Kosóva and Macedonia* is in Danish - nevertheless, the news are mostly in English. You may send information, comments and questions to: [»The Latest News«](#) [please click].

Kosóva's fremtid

Indholdsoversigt

[Informationsboks. Thomas Hjortsø's udsendelser i DRs »Orientering«. Links. Litteratur.](#)

[Indledning. Kai Eide's mission](#)

[Forhistorien](#)

[Hvad siger 1244? Hvilke løfter bliver der givet i dén?](#)

[Hvilken vinkel kan man anlægge?](#)

[Standarder først? Uafhængighed først?](#)

[Hvad skylder det internationale samfund Kosóva Albanerne?](#)

[Stor-Albanien?](#)

[En forhandlingsløsning er nødvendig](#)

[Forudsætninger for en varig fred. Økonomien](#)

[Trepça-komplekset](#)

[Afslutning](#)

[Europarådets parlamentariske forsamling har drøftet Kosóva 21.-22.06.2005](#)

[Et Kosóva Albansk synspunkt.](#) Xhemil Zeqiri skriver til udenrigsminister Per Stig Møller [1.7.2005]

[Serbiske synspunkter.](#) PM Kostunica (Serbien), UM Draskovic (Serbien-Montenegro) og Dusan Batakovic, tidligere rådgiver for den Serbiske Kirke, frem til sommeren 2005 ambassadør i Grækenland, nuværende rådgiver for den Serbiske præsident Tadic har udtalt sig

[Nyheder juni-august 2005](#)

Kosóva er - statsretligt - en del af Serbien, men har siden sommeren 1999 været styret som et FN-protectorat. Den øverste ledelse har SRSG, Generalsekretærens Særlige Repræsentant (pt. Søren Jessen-Petersen), men der er også valgt et lokalt parlament, en præsident (pt. Ibrahim Rugóva) og en regering (pt. PM Bajram Kosumi) og en række kommunale organer der varetager en stigende del af de lokale opgaver. Kosovo Serberne boykotter med få undtagelser deltagelse i de lokale organer.

Udenrigspolitiske anliggender henhører under SRSG. Den militære sikkerhed varetages af en særlig NATO-styrke: KFOR. KFOR's størrelse er i 2005 ca. 1/3 af hvad den var i 1999. Den politimæssige sikkerhed varetages af en international politistyrke (UNMIK-politiet, der pt. ledes af Kaj Vittrup, tidligere chefpolitiinspektør i København) og af et lokalt politi. Civilforsvaropgaver varetages af Kosovo Protection Corps (KPC eller på Albansk: TMK) der ledes af den tidligere militære chef for befrielseshæren, UÇK, Agim Çeku.

Befolkningen er på knap 2 mio mennesker. Befolkningsflertallet er Albansk. Det største mindretal er Serbisk - de fleste af dem bor i det nordlige Kosóva. Dertil kommer over 100.000, måske op mod 200.000 Serbere der flygtede fra Kosóva i 1998/99 og som især opholder sig i Serbien. Hvor mange af dem der ønsker at vende tilbage til Kosóva er svært at sige - men formentlig en stor del af dem.

Der tales meget om en eventuel opdeling af Kosóva i en Albansk og i en Serbisk del. Formelt er der ikke en sådan opdeling i dag. I virkelighedens verden er en sådan opdeling imidlertid gennemført fra »dag 1«, dvs. fra det tidspunkt hvor KFOR og UNMIK kom på banen i midten af 1999. Nogle er gået et skridt videre og forestiller sig at det nordlige Kosóva kunne forblive som en del af Serbien, mens størstedelen af Kosóva kunne »svæve frit«, enten som et fortsat FN-protectorat eller som en selvstændig stat (med et temmelig begrænset eksistensgrundlag).

En meget stor del af den »hvide« økonomi opretholdes ved tilskud fra EU og andre internationale kasser. Dertil kommer hvad UNMIK, KFOR og andre internationale organer køber lokalt af varer og tjenesteydelser.

Den officielle arbejdsløshed er omkring 40%. Mange unge har ikke - officielt - noget arbejde. Om den reelle arbejdsløshed er større eller mindre er vanskeligt at sige. Nogle er ikke registreret, og nogle er - selv om de er registreret - beskæftiget med »gråt« eller »sort« arbejde. Under alle omstændigheder må arbejdsløsheden betragtes som et overordentlig stort socialt problem med store samfundsmæssige og politiske konsekvenser, for den er med til at forhindre en stabil og afbalanceret udvikling af Kosóva.

Der bor en del Albanere fra Kosóva rundt omkring i Europa (og desuden fx i Canada og USA). Hvor mange der drejer sig om er uvist. Mange af dem har opnået eller er på vej til at opnå permanent opholdstilladelse eller statsborgerskab dér hvor de opholder sig.

Korruptionsniveauet anses for at være *meget* højt. Den organiserede kriminalitet er omfattende; der er kendskab til at Albanere fra Kosóva er involveret i *trafficking* (illegal mennesketransport og -handel), prostitution, narkohandel og smugling. Nogle af aktiviteterne finder sted i Kosóva, andre i fx Italien, Tyskland og England.

Thomas Hjortsø fra DR's »Orientering« har været i Kosóva i maj 2005. Det er der kommet en række udmærkede udsendelser ud af. Nedenfor DR's egne præsentationer til Hjortsø's indslag og til et indslag af Dag Halvorsen (link'er du på overskriften får du mulighed for at høre pgl. udsendelse i Real Player):

[Afgørende tid for Kosovo \(Orientering 13. maj 2005\)](#) Flere grupper i Kosovo kan have interesse i at øge spændingen og stå bag provokationer i området i den kommende tid. Det advarer FN's chef i Kosovo om. Den danske FN-chef Søren Jessen-Petersen løfter i et interview med Thomas Hjortsø også sløret for sin bedømmelse af situationen, og sin vurdering af, hvorvidt Kosovo lever op til en række demokratiske normer og menneskeretsstandarder. Det skal Kosovo gøre, før forhandlinger om områdets status kan begynde. Det er altså en meget afgørende tid, som Kosovo er på vej ind i.

[Serbere i Kosovo opgiver boykot \(Orientering 18. maj 2005\)](#) Serberne i Kosovo er langsomt ved at opgive deres boykot af det politiske arbejde - en boykot, der har stået på i over et år efter alvorlig uro. Men serberne er alligevel betænkelige ved at gå med kort før vigtige forhandlinger om et selvstændigt Kosovo. Orientering har mødt den kosovo-serbiske politiker, Oliver Ivanovic, i det nordlige Kosovo, for at høre ham om de serbiske synspunkter.

[Ingen vil tage imod blyforgiftede sigøjnere \(Orientering 24. maj 2005\)](#). Omkring 1.000 sigøjnere lever i Kosovo op og ned ad slaggebjergene fyldt med bly. Mange af børnene er så alvorligt forgiftet af bly, at deres hjerne sandsynligvis har taget skade. Der er også ubekræftede rapporter om dødsfald. Sigøjnerne er kommet i klemme i Kosovos konflikt og har boet i de forgiftede flygtningelejre i snart seks år. Lejrene står som et symbol på FN-styrets manglende handlekraft. Sigøjnerne har bedt europæiske lande om at tage imod deres syge børn, men ingen har meldt sig. Kim Vetting, projektleder i Kosovo for Dansk Flygtningehjælp, fortæller sigøjnernes situation.

[Hel by i Kosovo uegnet til mennesker, siger WHO \(Orientering 26. maj 2005\)](#). Uegnet til menneskelig beboelse, lyder dommen fra verdenssundhedsorganisationen WHO om et helt byområde i Kosovo. Det er området omkring en nedlagt blymine uden for byen Mitrovica ikke langt fra grænsen til Serbien, der skaber problemer for beboerne i området. Mange børn fra området har faretruende meget bly i kroppen.

[Et selvstændigt Kosovo arver store problemer \(Orientering 27. maj 2005\)](#). Kosovo bliver efter alt at dømme sat på sporet til selvstændighed efter en tale i FN i dag. Den danske FN-chef i Kosovo, Søren Jessen-Petersen, fremlægger en rapport om fremskridt i Kosovo, og den får sandsynligvis FN til at indlede en proces, der senere i år eller til næste år kan føre til en ny stat i Europa. Man hvad er det for udfordringer, den nye stat vil stå over for? Især forurening er et stort problem. En læge fra WHO mener at man principielt bør evakuere 100.000 indbyggere fra en forurenede by.

[Serbien ser mere mod EU end mod Kosovo \(Orientering 27. maj 2005\)](#). Dag Halvorsen. Serbien er ramt af en vis optimisme, og det er overraskende på de kanter og i den situation Serbien befinder sig i. Serberne taler nu mere om at nærme sig EU end om udsigten til at tage Kosovo, som synes på vej mod en form for selvstændighed. Serberne går meget op i de fremskridt, som er sket på vej mod en stabiliserings- og associeringsaftale med EU, en forløber for et egentligt medlemskab.

[Kritik af Kosovos vej mod selvstændighed \(Orientering 6. juni 2005\)](#). Kosovo synes på vej til at blive en ny stat i Europa, men går processen mod selvstændighed ærligt til? Nej lyder svaret, hvis man spørger både ledende albanere og serbere i Kosovo. En række internationale repræsentanter og flere albanere og serbere i Kosovo er skeptiske over for den proces, det internationale samfund har sat i gang, og som ventes at føre til en form for selvstændighed. Medvirkende: Albin Kurti, albansk aktivist, Dukagjin Gorani, chefredaktøren for det nye dagblad Express, Oliver Ivanovic, Serbisk politiker, Nexhmedin Spahiu, ombudsmand og rådgiver, Marek Nowicki, polsk jurist.

[Blodhævn og et moderne retsvæsen har det svært sammen - også i Kosovo \(Orientering 13. juni 2005\)](#) Kan man have et retsvæsen som det danske og så et sæt af traditionelle love ved siden af? Det har været diskussionen siden drabet foran Café Rust på Nørrebro i København i slutningen af sidste måned. Både den dræbte og drabsmanden har indvandrerbaggrund, og derfor har traditionelle love og mægling været anvendt. Blandt andet har det været fremme, at drabsmanden og hans familie er flyttet væk, og det har været på tale at betale de såkaldte blodpenge for at undgå blodhævn. Den slags forhold er usædvanlige herhjemme, men de findes for eksempel i Kosovo. Interviews med Kai Vittrup, politichef i Kosovo og Marek Nowicki, ombudsmand i Kosovo.

[Korrupt ledelse i Kosovo \(Orientering 17. juni 2005\)](#). FN har sat en særlig udsending til at undersøge, om Kosovo kan blive selvstændigt. Udsendingen, den norske diplomat Kai Eide, er begyndt sit arbejde i den her uge. Han ventes især at pege på problemer med flygtninges muligheder for at vende hjem og mindretallets vilkår. Men han burde også lytte til kritikere blandt kosovo-albanerne, som peger på, at deres ledelse er bundkorrupt og har forbindelser til organiseret kriminalitet.

Som afslutning på serien var der en times diskussion søndag 19.6.2005. Se nærmere på: http://dr.dk/orientering/Or_So/2005/so0524.shtm (med link til udsendelsen).

Links. Litteratur:

Bjørn Andersen: [»Fra Kosovo til Kosóva. Amerikansk og Europæisk udenrigspolitik - i Machiavelli's og Clausewitz' fodspor?«](#), Søborg 1999. Om den historiske baggrund og om konflikten i 1998-99.

Bjørn Andersen: [»Albanske Studier 1-2«](#), Søborg 2002. Diskussion af baggrundslitteratur, bl.a. af DUPI's redegørelse om humanitær intervention.

Hans Hækkerup udsendte i november 2002 en bog om sin tid som SRSG i Kosóva. Bogen hedder *»Kosovos mange ansigter«*. En anmeldelse kan downloades i pdf-format (godt 400 K) ved at klikke her: [Kommentar til »Kosovos mange ansigter«](#).

[»Urolighederne i Kosovo / Kosóva«](#). Marts 2004 [zip-fil]

Shqiptar Oseku: [»Calling the Forbidden Fairy. Review of Xhemil Zeqiri's latest book on the Albanian Question«](#)

International Crisis Group (ICG): [»Kosovo after Haradinaj« - Europe Report N°163 - 26 May 2005](#) og: [hele rapporten som PDF](#).

Yderligere henvisninger til baggrundsmateriale m.v. kan findes på: <http://bjoerna.dk/albanerne.htm>

Indledning

Der bliver i denne sommer taget tilløb til at få afklaret Kosóva's fremtidige status. På et tidspunkt ud på efteråret eller i 2006 skal der forhandles - og senere skal der indgås en aftale, der må forventes at skulle forelægges FN's Sikkerhedsråd.

Processen blev drøftet ved et møde i FN's Sikkerhedsråd under forsæde af den danske udenrigsminister, Per Stig Møller (se [»Sidste Nyt fra Albanien, Kosóva og Makedonien« # 261](#)). Efter mødet skrev det danske udenrigsministerium: *»Sikkerhedsrådets medlemmer udtrykte i deres indlæg på mødet støtte til generalsekretærens hensigt om hen over sommeren at gennemføre en vurdering af situationen i Kosovo, herunder af mindretallenes vilkår. Annan vil udpege en Særlig Udsending til at stå herfor. Et positivt udfald af denne vurdering kan føre til starten på forhandlinger om Kosovos endelige status.«*

Med udtrykket *den fremtidige status* menes hvordan dén statsretlige ordning der skal gælde for Kosóva i fremtiden. Skal Kosóva fortsat være en del af Serbien, omend en del med høj grad af selvstyre? Eller skal Kosóva være en selvstændig stat? Skal der ske én eller anden form for opdeling af Kosóva?

Kai Eide

Som Særlig Udsending har SG Kofi Annan udpeget den norske diplomat [Kai Eide](#). Eide anses for at være en meget erfaren og en uafhængigt tænkende diplomat; mange har udtalt tillid til at han ærligt vil fremlægge sine iagttagelser og konklusioner. Eide og forventningerne til hans undersøgelse blev flere gange berørt i [»DR Orientering«'s udsendelse 19.06.2005](#). Hvad Eide vil konkludere kan man naturligvis ikke vide, men det forekommer sandsynligt at han vil sige at der sikkerhedsmæssigt er sket en del fremskridt siden urolighederne i marts 2004, at der fortsat er en del spændinger (senest konstateret på Austerlitz-broen over Ibar i Mitrovica), at der ikke er mange tilfælde hvor Kosóva Albanere og Kosovo Serbere lever fredeligt ved siden af hinanden, at der fortsat er risiko for mere voldsomme udladninger, og at prøvestenen må være om de 100.-200.000 flygtninge i Serbien kan vende tilbage under sikre forhold eller ej; indtil nu har der kun har været tale om tilbagevenden i meget begrænset omfang.

Der er mange vanskelige spørgsmål der skal afklares i den kommende tid. Hvem skal deltage i forhandlingerne? I hvor stort et omfang vil og bør man høre på »Beograd«? Hvilke rettigheder skal Kosóva's minoritetsgrupper have, og hvordan skal de sikres? Hvordan skal økonomien bringes på fode? Hvordan skal man afklare ejerskabet af de samfundsmæssige værdier der er i Kosóva, herunder af mine- og produktionsvirksomhederne i Trepça-området? Hvordan skal Kosóva, dets befolkning og dets enkelte befolkningsgrupper sikres militært? Hvilken status skal KPC/TMK (Kosovo's Protection Corps) have i fremtiden?

Der er mange grunde til at spørgsmålet er blevet aktuelt i 2005. For det første ønsker Kosóva Albanerne en afklaring (det overvejende flertal ønsker sikkerhed for at Kosóva bliver uafhængigt i forhold til Serbien). For det andet ønsker **USA** at komme ud af Kosóva. For det tredje er det indlysende for europæiske politikere at den nuværende situation er uholdbar; der er for mange problemer der ikke lader sig løse. For det fjerde ser det ud til at den Serbiske regering er ved at indsé at det er ved at være tiden for at opnå en fornuftig forhandlingsløsning (men der er en del Serbere der er skeptiske).

Europarådets Parlamentariske Forsamling har - 21.-22.06.2005 - drøftet udviklingen i Kosóva og vedtaget en resolution, se **nedenfor**. Som man vil se er der på afgørende punkter overensstemmelse mellem synspunkterne i denne artikel og synspunkterne i Europarådet's resolution.

Urolighederne i marts 2004 (se nærmere på: <http://home7.inet.tele.dk/bjoerna/206.zip>) og overgrebene på den Serbiske minoritet og dens kulturmindesmærker og institutioner var en skændsel. De spiller i denne sammenhæng en sammensat rolle. På den ene side viste de at de internationale myndigheder blev taget på sengen og at de ikke havde dét styr på situationen, de mente at have. For det andet at de moderate Albanske ledere ikke havde den fornødne gennemslagskraft. For det tredje at den Serbiske minoritet har meget vanskelige vilkår og at det er svært at forestille sig at den vil kunne få bedre vilkår med mindre der skabes en bredt accepteret forhandlingsløsning. Sikkerheden er ganske vist blevet bedre siden marts 2004, men fremtidige »eruptioner« kan ikke udelukkes.

RFE skriver 27.06.2005

Bardhyl Ajeti, who is a journalist for the Prishtina Albanian-language daily "Bota Sot," died on 25 June in an Italian hospital as a result of injuries he sustained in a 3 June assassination attempt near Gjilan in Kosova, dpa reported. The reason behind the killing remains unclear. "Bota Sot" has repeatedly argued that the assassination was politically motivated, noting that its editor Bekim Kastrati was the victim of a political killing four years ago. PM

Kosova's Minister of Returns Slavisa Petkovic and about 100 of his supporters founded the Serbian Democratic Party -- Kosovo and Metohija (SDS-KiM) in Brezovica on 25 June, RFE/RL's South Slavic and Albanian Languages Service reported. The new party's main principle is that Kosova's Serbs must take responsibility for their own future and not rely on Belgrade, which has interests different from those of Kosova's Serbs. Petkovic told the delegates that by depending on Belgrade to solve their problems, Kosova's Serbs have not achieved a single one of their main aims since the end of the conflict in 1999. He is the only Serb who was willing to serve in the current government of Kosova. PM

I begyndelsen af juli 2005 har der været tre bombeattentater vendt mod UNMIK, OSCE og Kosovo Serbere på en adresse der både huser Tilbagevendingsministeriet og Det Serbiske Demokratiske Parti i Kosovo. De to sidstnævnte 'ting' ledes af Slavisa Petkovic. Ingen mennesker er kommet til skade, men der er sket skade på nogle FN-køretøjer.

Forhistorien

Om den historiske baggrund og om interventionen i 1999 kan der læses nærmere i **»Fra Kosovo til Kosóva«**

Indbyggere i Kosóva

Nationalitet	1948	1953	1961	1971	1981
Albanere	498.242	524.559	646.168	916.168	1.226.736
Serbere	171.911	189.869	227.016	228.264	209.497
Montenegrinere	28.050	31.343	37.588	31.555	27.028
Tyrker	1.315	34.583	25.764	12.244	12.513
Muslimere	9.679	6.241	8.026	26.357	58.562
Sigøjnere	11.230	11.904	3.202	14.593	34.126

Andre	7.393	9.642	15.787	14.512	15.978
I alt	727.820	808.141	963.551	1.243.693	1.584.440

Nationalitet	%1948	%1961	%1971	%1981	'81 iff '48
Albanere	68,5	67,1	73,7	77,4	2,5
Serbere	23,6	23,6	18,4	13,2	1,2
Montenegrinere	3,9	3,9	2,5	1,7	1,0
Tyrker	0,2	2,7	1,0	0,8	9,5
Muslimere	1,3	0,8	2,1	3,7	6,1
Sigøjnere	1,5	0,3	1,2	2,2	3,0
Andre	1,0	1,6	1,2	1,0	2,2
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	2,2

Tallene stammer fra den serbiske historiker Dusan T. Batakovic (men er korrigeret for en fejlskrivning). Tallene må formodes ikke at undervurdere det serbiske islæt og ikke at overvurdere det albanske. Konklusionen er derfor at Albanerne i hele perioden siden 2' Verdenskrig *mindst* har udgjort 2/3 af befolkningen. Der har - at dømme efter disse tal - været lige mange Serbere i 1961 og i 1971, mens der er sket et vist fald fra 1971 til 1981 (og dette fald er formentlig fortsat siden da). Se nærmere i Bjørn Andersen: »Krudttønden i baghaven«, Søborg 1999, s. 188.

I sommeren 1999 blev der indgået en aftale mellem Serbien og de intervenerende stater, og denne aftale dannede grundlag for [Sikkerhedsrådets resolution # 1244](#).

I overensstemmelse med # 1244 blev der etableret en mission (an international civil presence), eller et 'styre', der forestår den øverste politiske ledelse af Kosóva: UNMIK (UN's Mission in Kosovo). FN's Generalsekretær er ansvarlig for missionen, og han aflægger regelmæssigt beretning for Sikkerhedsrådet; i praksis er ansvaret dog delegeret til en SRSG (Generalsekretærens Særlige Repræsentant).

Den første SRSG var Bernhard Kouchner (Frankrig), senere fulgte Hans Hækkerup (Danmark), Michael Steiner (Tyskland) og Harri Holkeri (Finland). Fra August 2004 har Søren Jessen-Petersen været SRSG.

Den tidl. Amerikanske Udenrigsminister Madeleine Albright besøgte Kosóva 5.7.2005. »*Southeast European Times*« skriver: »Former US Secretary of State Madeleine Albright was honoured with a "Golden Medal of Liberty" in Pristina on Tuesday (5 July). During the ceremony in parliament, Kosovo President Ibrahim Rugova noted Albright's commitment to the province, particularly to the settlement of the 1998-1999 crisis. In a speech to parliament, Albright urged local leaders to meet the main challenges of the next few years: economic development, rule of law and minorities' rights. (Politika - 06/07/05; KosovaLive, B92, AFP - 05/07/05)«

Hvad siger 1244? Hvilke løfter bliver der givet i dén?

Det fremgår klart af # 1244 at Kosóva er en del af Serbien/Jugoslavien, der midlertidigt styres af FN. Der er ikke i # 1244 stillet andet i udsigt end at der i fremtiden skal etableres *et vidtgående selvstyre* - substantial autonomy and meaningful self-administration - der tales ikke om uafhængighed, ej heller om en sådan skal kunne opnås gennem en folkeafstemning, derimod snarere om at den daværende Jugoslaviske Forbundsrepublik's suverænitet ikke må krænkes, hvilket bl.a. betyder at Serbiens suverænitet over Kosóva ikke må anfægtes.

Henmod slutning af annex 2 til # 1244 står at der skal igangsættes: A political process towards the establishment of an interim political framework agreement providing for substantial self-government for Kosovo, taking full account of the Rambouillet accords and the principles of sovereignty and territorial integrity of the Federal Republic of Yugoslavia and the other countries of the region, and the demilitarization of UCK. Negotiations between the parties for a settlement should not delay or disrupt the establishment of democratic self-governing institutions.

Der er imidlertid et stigende Albanere i Kosóva der hævder at uafhængigheden *er* opnået på det praktiske plan, og at der kun resterer nogle få formaliteter. Om de pågældende virkelig mener dét de siger, eller der er tale om noget rent taktisk (når uafhængigheden *er* opnået, kan 'vi' lige så godt få den formelt også) er svært at sige, men Kosóva har - når man ser realistisk på det - langt fra opnået virkelig uafhængighed.

Hvilken vinkel kan man anlægge?

Konflikten i Kosóva er en politisk konflikt mellem parter der har forskellige interesser. På den ene side står det Albanske befolkningsflertal, på den anden side står det Serbiske befolkningsmindretal og den Serbiske republik.

Foruden de direkte involverede parter er der en lang række aktører med forskellige interesser og med forskellige grader af indflydelse. Nogle af de vigtigste er USA, EU, England, Frankrig, Tyskland, Italien og Grækenland - endvidere Rusland samt Makedonien og Montenegro der begge var en del af Tito's Jugoslavien og Albanien. Om FN (SRSG og UNMIK) skal opfattes som en særlig part med særlige interesser kan diskuteres.

Har man venner blandt Kosóva Albanere vil de ofte forudsætte at man er på deres side og at man går ind for Kosóva's uafhængighed. Har man venner blandt Kosovo Serbere eller Beograd Serbere vil de tilsvarende forudsætte at man ikke glemmer dem og de interesser som den Serbiske minoritet har. Ikke alene forudsætter de Albanske og Serbiske venner at man støtter deres standpunkt, også at man støtter og bruger deres argumenter - evt. bidrager til en videre udvikling af dem - og at man forstår hver ny »begivenhed« ud fra den pågældende parts optik.

Om man vil tænke Albansk eller Serbisk må være op til én selv. Personligt stræber jeg efter at være så uafhængig og objektiv som muligt, dvs. hverken at være Albansk eller Serbisk, men - principielt - at være lige positiv og lige kritisk over for alle parter. Generelt tror jeg en sådan holdning også er den der vil bidrage bedst til et optimalt resultat.

Standarder først? Uafhængighed først?

På et tidspunkt formuleredes en række krav som skulle være opfyldt, før man i det internationale samfund ville drøfte en endelig løsning, de såkaldte 'standarder'. Standarderne omfatter demokratiudviklingen, sikringen af menneskerettighederne, minoritetsbeskyttelsen og bekæmpelsen af kriminalitet og korruption.

Muligvis blev begrebet standarder introduceret i november 2003; men efterfølgende er det blevet drøftet mange gange mellem forskellige af aktørerne, jf. »*Albansk Almanak 2003*«, s. 670, 671, 708, 721, 722, 734, 741, 742, 759: 'Den Amerikanske ViceUM Grossmann er begyndt en rundtur til Bruxelles, Beograd, Prishtina, Tirana og Skopje. Hans ærinde er bl.a. at vise Serberne og Kosova-Albanerne/Kosovo-Serberne at man kan begynde drøftelser om den endelige status for Kosóva, men først når visse »standarder« er nået' (november 2003).

Der er mange Kosóva Albanere der mener at processen burde være den omvendte, at uafhængigheden må komme før standarderne, måske fordi de mener det er en forudsætning for at standarderne *kan* opfyldes.

Der er i hvert fald dét om denne opfattelse at der er en del Albanere der - tilsyneladende - mener Albanerne ikke for alvor har ansvar for den politiske udvikling i Kosóva, når Kosóva ikke er anerkendt som en selvstændig stat.

Det er klart at befolkningen og politikerne i Kosóva ikke kan have hele ansvaret, når SRSG og UNMIK har det overordnede civile ansvar - og når KFOR har det militære ansvar. Men det er ikke det samme som at Albanerne og deres politikere er ansvarsfri. Man kunne vel - med nogen større ret - hævde det direkte modsatte standpunkt, at så længe som Albanerne og deres politikere ikke tager deres ansvar på sig, så er det ikke sandsynligt at de i tilfælde af uafhængighed eller en meget vidtgående autonomi ville eller kunne være i stand til at leve op til deres ansvar over for minoriteterne, både de etniske og de politiske?

Blandt de fremtrædende Kosóva Albanere der har vist et betydeligt ansvar er Fatmir Limaj og daværende premierminister Ramush Haradinaj. Begge har arbejdet for etableringen af et politisk demokrati - begge er indstævnet for ICTY for forbrydelser under Kosóva konflikten i 1998-99, og begge har prompte meldt sig frivilligt i Haag, så snart de blev bekendt med anklageskriftet mod dem. De har dermed vist en helt anden holdning og respekt end mange af de tidligere Serbiske ledere og generaler der er blevet anklaget for forbrydelser i Kosóva.

ICTY's anklager mod Fatmir Limaj: <http://www.un.org/icty/indictment/english/lim-2ai040212e.htm> og mod Ramush Haradinaj: <http://www.un.org/icty/indictment/english/har-ii050224e.htm>

Hvad skylder det internationale samfund Kosóva Albanerne?

Fra tid til anden bliver det hævdet at det internationale samfund skylder Kosóva Albanerne at anerkende Kosóva som en selvstændig stat. Synspunktet er i høj grad forståeligt - for befolkningen i Kosóva er politisk set blevet maltrakteret lige siden Balkan-krigene i 1912-13, og siden Serbien (som én af sejrherrene efter 1' Verdenskrig) blev tilgodeset med Kosóva, selv om der også den gang - med ret stor sandsynlighed - var et Albansk befolkningsflertal. Mellemligstiden var en vanskelig periode for Kosóva Albanerne, fordi den Serbiske kongemagt og regering undertrykte de Albanske interesser og nærmest søgte at gennemføre en politisk, økonomisk og kulturel kolonialisering.

Tiden efter 2' verdenskrig var også både vanskelig og problematisk. En tid lang blev Albanerne i Kosóva undertrykt (af den Serbiske leder Rankovic); men da Tito m.fl. ønskede at svække Rankovic (og da overgrebene var blevet politisk uacceptable) skete der en opblødning i Kosóva, som i 1974 fik en særlig status med en forholdsvis omfattende autonomi.

Om Albanerne udnyttede autonomien hensigtsmæssigt er omdiskuteret, men under alle omstændigheder var de økonomiske muligheder for en positiv udvikling temmelig begrænsede (selv om der blev overført ret mange midler fra de rigere dele af Jugoslavien, bl.a. fra Kroatien).

Kosovo Serberne følte sig chikaneret - givetvis ikke uden grund, men ikke i det hævdede omfang - og det førte, i forbindelse med opløsningen af Jugoslavien, til at Milosevic tilsidesatte autonomien, forlangte at de offentligt ansatte skulle afgive loyalitetserklæringer (for at beholde deres job) og etablerede nærmest diktatoriske tilstande.

Kosóva Albanerne protesterede, etablerede et alternativt parlament, et alternativt skole- og sundhedsvæsen (for en stor del finansieret af bidrag fra Albanere i udlandet) - og søgte at undgå enhver kontakt til det Serbiske styre. Denne politik var i en vis forstand en succes, og den aftvang sig også respekt fra mange politikere, NGO'er og menneskerettighedsforkæmpere rundt omkring i verden, men den bidrog også til at den økonomiske, sociale og politiske udvikling i Kosóva gik i stå, men den vigtigste faktor hertil var trods alt den Serbiske inddæmnings- og udsulningspolitik.

Der var en del Kosóva Albanere der havde forhåbninger om at Kosóva-spørgsmålet ville blive taget op i forbindelse med Dayton-forhandlingerne. Disse forhåbninger var dog temmelig urealistiske, for der var ingen, bortset fra Rugóva m.fl., der for alvor fandt at noget sådant var hensigtsmæssigt. Bosniens-problemet var komplekst nok i forvejen - og en inddragelse af Kosóva-problemet kunne med stor sandsynlighed have forhindret indgåelsen af Dayton-aftalen.

Er synspunktet om at man skylder Kosóva Albanerne at anerkende Kosóva's uafhængig på mange måder forståeligt, er det dog ikke særlig overbevisende eller hensigtsmæssigt som politisk argument. Det afgørende i politisk sammenhæng kan nemlig aldrig være hvad der er sket - eller ikke sket - i fortiden, men hvordan man bedst muligt kan forme fremtiden.

Stor-Albanien?

Gennem alle årene siden konflikten i Kosóva eskalerede i 1997-99 (og allerede før dette tidspunkt) er der fra forskellig side, ikke mindst fra Serbisk side, talt om at Kosóva Albanerne stræbte efter at der skulle etableres et Stor-Albanien bestående af alle de områder hvor der er Albansk befolkningsflertal, dvs. Albanien, Kosóva, Øst Kosóva (Presheva-dalen / Syd Serbien), dele af Makedonien og dele af Montenegro.

Idéen om et Stor-Albanien får nakkehårene til at rejse sig hos mange af de internationale aktører, hver gang den er på dagsordenen. Årsagen er at etableringen af et Stor-Albanien vil rejse en lang række problemer på Balkan og ville medføre at grænserne skulle flyttes, men et Stor-Albanien ville også være en provokation i mange andre sammenhænge rundt omkring i verden hvor de politiske grænser ikke altid følger de etniske grænser.

Der er Albanere der har denne opfattelse, men noget helt andet er om idéen har noget for sig. Én af dem der har udtrykt synspunktet klarest var professor Rexhep Qosja, der var med i overgangsstyret i Kosóva fra 1999 og frem, men som trådte tilbage fra styret da han indså at hans opfattelse havde fået meget lille tilslutning ved valget i Kosóva i 2001 (hans tilbagetræden gav i øvrigt plads til Ramush Haradinaj).

Årsagen til Qosja's åbenbare nederlag er formentlig at der næppe er mange Kosóva Albanere der, når det kommer til stykket, ønsker at blive forenet med det relativt fattige Albanien.

Kan der skabes en forhandlingsløsning vedrørende Kosóva's fremtid, og kan der - på basis heraf og på basis af en, forhåbentlig, positiv politisk og økonomisk udvikling i Albanien og Makedonien, ske en form for tilslutning af de pågældende lande til EU, er spørgsmålet om et *politisk* forenet Stor-Albanien vel heller ikke så interessant?

Hvad der i en sådan situation bliver langt mere interessant er at sikre en afbalanceret økonomisk og social udvikling. Hvis det er dét der er på dagsorden, og hvis der åbner sig muligheder for at alle Albanere i Kosóva kan få »et ærligt udkomme«, så vil tankerne om et Stor-Albanien formentlig blive afgørende svækket.

Derimod er det tænkeligt at Albanerne i de forskellige Balkan-stater kan samarbejde med hinanden på det uddannelsesmæssige og kulturelle plan - ikke mindst om sproglige, litterære og givetvis også historiske og arkæologiske spørgsmål.

En forhandlingsløsning er nødvendig

Det afgørende for mig er ikke hvem der har mest ret (historisk set) eller hvem der kan siges at have noget »til gode«, men om hvordan man kan etablere en robust løsning, dvs. en løsning som de involverede parter kan finde sig i, og som de kan udfolde sig inden for.

Etableringen af en robust løsning forudsætter at man sætter sig grundigt ind i de respektive parter interesser, at man skaffer den nødvendige forståelse hos begge parter for at det er et kompromis der sigtes imod, og at parterne skal være forpligtet til at arbejde for at et givet

kompromis realiseres (men støttet af det internationale samfund).

I Danmark har vi en solid tradition for forhandlingsmæssige løsninger, både på det politiske plan og på arbejdsmarkedet. Det er ikke sandsynligt at der kan etableres en robust løsning for Kosóva førend aktørerne accepterer at det er en forhandlingsmæssig løsning der skal til.

Kan det ikke lykkes at overbevise aktørerne, kan der ikke etableres en varig løsning. Så er der en større eller mindre risiko for at der kan ske udbrud som i marts 2004, dvs. at en »hændelse« - der er forstået korrekt eller ej - pustes op og eskalerer i omfattende uroligheder.

De der vil vinde ved at der ikke skabes en forhandlingsmæssig løsning inden for en overskuelig fremtid, er de fundamentalistisk tænkende Albanere og de fundamentalistisk tænkende Serbere; desuden vil de personer der arbejder i de grå og sorte zoner - hvad enten det er kriminelle eller politiske kræfter - opnå en fordel, fordi deres positioner stabiliseres yderligere eller styrkes og fordi økonomisk og politisk korrupsion ikke vil aftage, men snarere tiltage.

De mest fremtrædende politiske aktører har det ikke nemt, hverken på den Albanske eller den Serbiske side. For det er ikke tilstrækkeligt at de selv er overbeviste om hvad der er det mest »rigtige«, de skal også være i stand til at overbevise deres bagland - og det skal lykkes dem og andre at holde de mest fundamentalistiske, kriminelle og korrupte aktører i ave.

Skabes der ikke en (forhandlingsmæssig) løsning, vil det - umiddelbart - være sandsynligt at Kosóva kommer tættere på en reel, omend ikke en formel, uafhængighed, men risikoen for tilbageslag for det Albanske flertal vil være langt større end hvis der kunne skabes en forhandlingsmæssig løsning.

Der er flere årsager til dét. For det første er der stor sandsynlighed for at minoritetsproblemerne henstår uløste (og dermed giver grobund for senere konflikter), for det andet bliver det sværere at tackle de fundamentale sociale, økonomiske og politiske problemer der findes i Kosóva i dag, når der ikke er sket en overordnet afklaring, for næppe mange private eller offentlige investorer vil kunne se et fornuftigt formål i at foretage investeringer af den ene eller anden art. For det tredje vil det blive sværere at komme ind på et fornuftigt spor, desto længere tid der går, for - alt mens tiden går - introduceres og stabiliseres en lang række »kedelige« sociale adfærdsnormer, ikke mindst blandt de yngre og yngste generationer der ellers kunne arbejde langt mere konstruktivt med en samfundsopbygning.

Forudsætninger for en varig fred. Økonomien

Som omtalt ovenfor er alfa og omega at de politiske forudsætninger opfyldes, dvs. at de mest fremtrædende Albanske og Serbiske politiske aktører er overbeviste om at der *skal* findes en forhandlingsmæssig løsning.

Men der er andre meget vigtige forudsætninger der også må opfyldes for at skabe en holdbar fred. De fleste af dem kan imidlertid ikke opfyldes med mindre de politiske forudsætninger er til stede.

Der skal etableres hensigtsmæssige økonomiske forudsætninger for at samfundet kan fungere. Kosóva's økonomi er i dag næsten »håbløs«. Der er en vis omsætning af varer i et

»hvidt« kredsløb, fx køber de mange internationale (KFOR, EU-projekter, eksperter osv.) produkter og arbejdsydelser af udbydere i Kosóva. Der produceres og sælges elektricitet af offentlige foretagender osv. Men frem for alt er der en produktion og en omsætning af varer af et ukendt, men stort omfang i et »privat« mere eller mindre »gråt« eller »sort« kredsløb.

Etableres der ikke en »sund« økonomi vil samfundet ikke komme til at fungere på en acceptabel måde, tværtimod må det forventes at den nuværende »forvridning« af økonomien vil stabilisere sig yderligere eller blive endnu værre. I begge tilfælde vil det gøre nødvendigt med en meget stærk international overvågning, evt. indgriben.

Indbyggernes midler til køb af »hvide«, »grå« og »sorte« varer og tjenesteydelser kommer fra mange sider. Nogle er indkomster ved arbejde for UNMIK, KFOR, EU osv. Nogle er sociale ydelser eller lønninger ved arbejde for selvstyrebetagender i Kosóva. Nogle er indkomster ved arbejde i »hvide« forretninger, men en meget stor del er »grå« eller »sorte« indkomster (herunder indtjening ved kriminelle aktiviteter) - og en anden stor del er penge der bliver sendt hjem til familien af emigrantarbejdere forskellige steder i Europa.

Sådanne overførsler har et meget direkte formål, de skal underholde den tilbageblevne familie - eller de skal lægges til side for senere at bruges til etablering af bolig eller forretning. Det er næppe sandsynligt at sådanne overførsler vil blive anvendt til produktive investeringer, evt. som risikovillig kapital i (nye) aktieselskaber eller tilsvarende.

I dag er omfanget af private udenlandske investeringer i virksomheder i Kosóva meget lille.

Der skal flere ting til for at der vil ske investeringer i Kosóva, selv i en situation hvor der er opnået en vis grad af samfundsmæssig sikkerhed. Der skal naturligvis være investeringsvillig kapital, men der skal også være »steder« hvor der er en vis idé i at investere - og sådanne »steder« er der mangel på i dag.

Landbruget - der for en stor del er af traditionel art - trænger til en omstrukturering, men det er svært at forestille sig at landbrugsprodukter kunne finde udenlandsk afsætning i noget videre omfang, for landbrugsproducenterne i de sydlige EU-lande og i andre Balkan-lande står stærkere.

Bortset fra Trepça-området (se lige [nedenfor](#)) er der ingen industri af betydning. Der kunne måske etableres industrivirksomheder, der sigtede både mod det indenlandske og det udenlandske marked - og som måske i et vist omfang kunne fungere som underleverandører til udenlandske virksomheder. Men mulighederne er stærkt begrænsede, hvad udviklingen i Albanien og Makedonien viser.

Der kan være grund til at minde om nogle nylige [jagttagelser vedrørende den triste udvikling i den makedonske økonomi](#).

-

Et par Danske konsulentvirksomheder - Dialogue Development og Copenhagen Development Consulting - arbejder for tiden på et EU-støttet projekt der har til formål at styrke 3-partssamarbejdet. Også 3F (det tidligere SiD) er involveret. Gunnar Olesen, der er én af ankermandene på projektet har udarbejdet flg. oversigt:

16-20 Maj, 2005, var en delegation fra "LO i Kosovo", BSPK, bestående af vicepræsident Ali Dragusha, sekretariatschef Zeqir Skodra og formand for Telekom-forbundet, Alush Sejdi på en studietur omkring trepartssamarbejde på arbejdsmarkedet i Danmark. LO-præsident Bari Shabani besøgte Danmark i april som medlem af en trepartsdelegation, sammen med repræsentanter for arbejdsgivere og regering.

Baggrunden for besøgene er et EU-finansieret projekt: "Styrkelse af civilsamfundet i Kosovo", som udføres af to danske konsulentfirmaer, Dialogue Development og Copenhagen Development Consulting, der samarbejder med 3F om den væsentlige del af projektet, som går ud på at styrke fagbevægelsen og trepartssamarbejde på arbejdsmarkedet. Samarbejdet indebærer, at Mads Lund fra 3F's internationale afdeling deltager i rådgivning og støtte til BSPK i Kosovo, sammen med Kristian Sørensen fra Dialogue Development og Gunnar Olesen fra Copenhagen Development Consulting. Herunder de nævnte besøg, træningsophold for tre BSPK-medarbejdere i Danmark i august-september, hvor de bl.a. skal i praktik i 3F en uge, samt træning for BSPK-tillidsfolk og -ansatte ved den fagbevægelsesskole i Albanien, som 3F med Mads Lund som udsendt har været med til at opbygge. SiD og lokale afdelinger har også tidligere ydet støtte til BSPK.

Fagbevægelsen i Kosovo har befundet sig i en vanskelig situation, siden provinsen - på 11.000 km² med ca. 2½ millioner indbyggere - efter NATOs krig mod Serbien i 1999 opnåede reel uafhængighed, men under FN-overhøjhed (nu med en dansk "statsminister", Søren Jessen Petersen). Det albanske befolkningsflertal, der før blev undertrykt, har nu magten lokalt og der er kun et serbisk mindretal på 10% tilbage i NATO-

bevogtede enklaver. Men der er ikke fundet en varig, international løsning på Kosovos fremtid, formelt er det stadig en del af Serbien.

Samtidig med de politiske problemer er den socialistiske planøkonomi i Jugoslavien, som fagbevægelsen byggede på, brudt sammen og flertallet af statsvirksomheder, såvel som en stor del af den frugtbare jord, ligger brak. Halvdelen af befolkningen er formelt arbejdsløse, selv om en del af dem har "fra hånden og i munden jobs" i den uformelle sektor, understøttelse er symbolsk, og arbejdsformidling findes, men fungerer dårligt. Ved siden af synlig fattigdom, er der penge i lommen hos en del af befolkningen, hvad der især stammer fra tre kilder:

- "International socialhjælp", som dog ikke er meget, hvis man skal leve af det alene.

- Hjemsendte indtægter fra familiemedlemmer, som bor og arbejder i udlandet (f.eks. Danmark), og som ofte tilbringer sommeren i det gamle hjem, hvor de bygger boliger og virksomheder op.

- Indtægter fra international, organiseret kriminel virksomhed, som har slået rod i Ex-Jugoslavien og Albanien.

Ingen af disse indkomstkilder er fagbevægelsesvenlige, og BSPK har ikke fundet løsningen på de svære opgaver, det er at omstrukturere de gamle sektor-fagforbund, hvordan man skal forholde sig til de arbejdsløse, den uformelle sektor og det serbiske mindretal, samt hvordan man undgår at arbejderne bliver snydt under privatiseringen (de er formelt medejere af de gamle offentlige virksomheder).

For tiden overlever BSPK på international støtte, bl.a. igennem det ovennævnte projekt, som støtter oprettelse af en juridisk afdeling og et minoritetsprogram, samt træning og rådgivning til organisatoriske ændringer. Men det er vigtigt for Kosovos fremtid, at fagbevægelsen ikke går i opløsning. Udover de nævnte tiltag kan deltagelsen i et nyt, reelt treparts-samarbejde, som også er en del af projektet, få en reel positiv betydning.

Trepça-komplekset (nordøst for Mitrovica)

Fra gammel tid har der været minedrift i Trepça-området, og i 1900-tallet blev der etableret industrivirksomheder i »forlængelse« af minedriften. Denne udvikling tog særlig fart efter 2' Verdenskrig. Relativt mange Albanere blev beskæftiget i minerne, mens relativt mange Serbere blev beskæftiget i industrivirksomhederne.

Produktionen har i flere år ligget stille. Ejerforholdene er uafklarede. Nogle mener at virksomhederne tilhører staten - dvs. Kosóva. Men nogle af virksomhederne ejes, på skrømt eller i virkeligheden, af private investorer. Minerne og industrivirksomhedernes tekniske udstyr er stærkt forældet, dels rent teknisk, dels i miljømæssig henseende. En genoptagelse af minedriften og industriproduktionen forudsætter meget omfattende investeringer.

Det er i dag uafklaret om en eventuel produktion kunne få afsætning på verdensmarkedet, endside blive rentabel. Det første er en mulighed, det sidste er overordentlig tvivlsomt. Der er givetvis en del - især blandt Albanerne i Kosóva - der mener at Trepça-komplekset giver mulighed for at rejse Kosóva økonomisk, men det forekommer umiddelbart at være helt urealistisk. Under alle omstændigheder kan der ikke ske noget, førend de politiske forudsætninger er forhandlet på plads og førend ejerskabsforholdene er afklaret og bragt til en hensigtsmæssig løsning.

Afslutning

Vi skal hen til en situation hvor Makedonien, Kosóva, Albanien, Serbien og Montenegro er medlemmer af EU, og hvor der er fri bevægelighed over grænserne (i økonomisk forstand, mht arbejdskraften osv.). Tag forholdet Danmark-Norge-Sverige, tag forholdet Danmark-Tyskland. Selv om Danmark og Sverige har udkæmpet talrige krige med hinanden (senest i 1700-tallet), selv om der har været krige mellem Danmark og Tyskland (1800-tallet) og Tyskland besatte Danmark 1940-45 er der i dag et meget fredeligt forhold mellem landene, og man kan rejse fuldstændig uden problemer i de forskellige lande; sådan bør det også være mellem Kosóva, Albanien, Serbien, Montenegro og Makedonien. (Og Grækenland og Italien for den sags skyld).

Det kunne måske være værd at overveje om man i Kosóva-sammenhæng kunne drage nytte af de Dansk-Tyske erfaringer vedrørende aftalerne fra 1955 om det Nordtyske/Slesvigske spørgsmål og det Dansk-Tyske samarbejde?

USA var hovedaktøren bag NATO-interventionen i 1999. På dét tidspunkt var Bill Clinton præsident, mens Madeleine Albright var udenrigsminister. Andre betydningsfulde amerikanske aktører var NATO's militære chef, Wesley Clark, Richard Holbrooke - og i en mindre, men vigtig rolle: James Rubin. Clinton og Albright havde (sandsynligvis) skiftet opfattelse siden Dayton-forhandlingerne. Dengang samarbejdede man med Slobodan Milosevic - muligvis af nød, men ikke desto mindre. Men i forbindelse med Kosóva-krisen 1998 og frem gik det op for Clinton og Albright at Milosevic' ledelse vanskeliggjorde en positiv udvikling på Balkan og umuliggjorde en fornuftig løsning med hensyn til Kosóva.

Man så først med nogen skepsis på guerillaen (UÇK), men engang i 1998 besluttede man at samarbejde med den. Fra engang i 1998 begyndte man - muligvis kun »for alle eventualiteters skyld« - at planlægge en militær intervention uden om FN's Sikkerhedsråd. Men det var først efter massakren i Raçak og sammenbruddet af forhandlingerne i Rambouillet at de politiske forudsætninger var tilstede for en bred NATO-intervention. (Rambouillet-forhandlingernes formål og gennemførelse er en særdeles kompleks og omdiskuteret affære, se nærmere i [»Fra Kosovo til Kosóva«](#)).

Clinton og Albright engagerede sig positivt i etableringen af KFOR, men flyttede i nogen grad deres opmærksomhed over på udviklingen i Serbien, på samarbejdet med den heterogene opposition mod Milosevic og på mulighederne for at Milosevic kunne blive fjernet inden for overskuelig tid.

Da Bush blev præsident stod det ret hurtigt klart at han ikke var slet så positiv med hensyn til det amerikanske engagement i Kosóva som Clinton havde været. Han ønskede at trække amerikanerne ud så hurtigt som det kunne lade sig gøre, og dette ønske blev givetvis forstærket efter 11.9. - hvor fokus blev lagt på elimineringen af Al-Qaida, herunder på interventionerne i henholdsvis Afghanistan og Irak.

USA's politik i 2005 er for nylig blevet fremlagt af viceudenrigsminister Burns, se: <http://bjoerna.net/sidste-nyt/260.htm#USA>

Europarådets parlamentariske forsamling har drøftet Kosóva 21.-22.06.2005

Marianne Tritz. Foto: CoE

Interview med Marianna Tritz: http://www.coe.int/t/e/com/files/interviews/20050621_interv_tritz.asp

Drøftelse 21.6.2005: <http://assembly.coe.int/Main.asp?link=http://assembly.coe.int/Documents/Records/2005-3/E/0506211500E.htm#5>

Links: Resolution 1453: <http://assembly.coe.int/Main.asp?link=http://assembly.coe.int/Documents/AdoptedText/ta05/ERES1453.htm> (Resolutionen er aftrykt nedenfor)

Recommandation 1708 (2005): <http://assembly.coe.int/Main.asp?link=http://assembly.coe.int/Documents/AdoptedText/ta05/EREC1708.htm>

Europarådets resolution # 1453 (2005) af 21.06.2005 [Provisional edition]

Current situation in Kosovo Resolution 1453 (2005)[1]

1.

For the last six years, Kosovo, a province which is part of the Republic of Serbia and the state union of Serbia and Montenegro has been subjected to an interim United Nations administration, in compliance with the UN Security Council Resolution 1244, pending a final settlement. The Parliamentary Assembly believes that the undecided status of Kosovo casts uncertainty over the further political stabilisation of the entire region, including its perspective of European integration, affects its economic recovery and prevents a number of displaced persons and refugees from Kosovo from reaching a decision whether to return to their homes.

2.

Recalling its Resolutions 1375 (2004) on the situation in Kosovo and 1417 (2005) on the protection of human rights in Kosovo, the Assembly reiterates its aspiration for Kosovo to be, irrespective of its status, an area which is safe for all those who live in it, where Council of Europe standards of democracy, rule of law, protection of human rights and rights of national minorities and good governance are fully enforced, where recourse to the European Convention on Human Rights is available to everyone and where the values of democracy, tolerance and multiculturalism are shared by its people and institutions.

3.

The progress achieved so far in the implementation of the Standards for Kosovo, as indicated by the Technical Assessment presented by the Secretary General's Special Representative (SRSG) to the UN Security Council on 27 May 2005, shows that important steps are being made in the right direction. The establishment of a climate of trust between people belonging to different ethnic groups, however, is a long-term objective which will require further attention by those having authority over Kosovo as well as by the

international community, in particular the Council of Europe. This process of consolidation is likely to last for years, even after the determination of a future status for Kosovo.

4.

Similarly, the Assembly believes that an international civilian presence in Kosovo will continue to be necessary despite the progressive transfer of powers and responsibilities to the Provisional Institutions of Self-Government (PISG) and the subsequent phasing out of UNMIK. In this context, it welcomes the Conclusions of the EU General Affairs and External Relations Council of 13 June 2005, in particular as regards the future presence and role of the European Union in Kosovo.

5.

The Assembly is conscious that on the status issue, the positions of the Government of Serbia and Montenegro and Kosovo Serbs on the one hand, and of the PISG and Kosovo Albanians on the other, are polarised and regrettably no indication of a compromise is in sight. The preparedness of these actors to engage in a political dialogue is essential to reach a peaceful and mutually acceptable determination of the future status of Kosovo. It should, therefore, be encouraged and rewarded.

6.

Dialogue is also necessary for the implementation of fundamental reforms. In this respect, the Assembly considers as a positive development the recent decision of Kosovo Serbs' political representatives to participate in the working groups on decentralisation. Similarly, the newly-established Political Forum should be seen as an important contribution to preparing the ground for the momentous political discussions, by including opposition parties in the political process, provided that the role of such a Forum is only consultative and that representatives of ethnic minorities are invited to participate.

7.

The recent indictment of former Prime Minister Ramush Haradinaj by the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia (ICTY) raised fears for renewed violence in Kosovo. Even if reality proved different, the Assembly warns against underestimating the volatility of the security situation in Kosovo: ethnically-motivated incidents are continuous, especially in some parts of Kosovo, which contributes to nurturing a feeling of insecurity among these minorities.

8.

This climate of tension cannot but be exacerbated by politically-motivated attacks as well as by accusations of corruption and involvement in organised crime against members of the PISG. Besides, a disastrous economic situation with unemployment affecting more than half of the population, widespread poverty and lack of basic social welfare has obvious potentially destabilising effects.

9.

In consideration of the fragile socio-economic environment of Kosovo, the volatility of the security situation and the risk of tension flare-ups as status talks approach, the Assembly is concerned at the intention manifested by some Council of Europe member states to increase the number of forced returns of failed asylum seekers and other people from Kosovo in the months to come. By putting additional strain on the limited resources of the Kosovo administration, this policy could concur in having destabilising effects and appears in contradiction with the considerable financial and military commitment by a number of such countries aiming at restoring sustainable living conditions and security in Kosovo.

10.

In light of the foregoing, the Assembly:

i. as regards the determination of Kosovo's future status, asks the Government of Serbia and Montenegro, the political forces of Kosovo Serbs and other minorities, the PISG and Kosovo Albanian political parties to engage in a genuine dialogue with a view to reaching a peaceful and mutually acceptable solution which requires concessions from both sides;

ii. as regards the creation of an inclusive political environment in Kosovo, calls on:

a.

all legal political parties in Kosovo, including those from the opposition, and non-Albanian parties, to participate in the newly-established Political Forum with a constructive attitude;

b.

Kosovo Serbs' political representatives to fully participate in the PISG and in the political process in general;

iii. as regards the return of failed asylum seekers and other persons from Kosovo, calls on Council of Europe member states which are host countries to:

a.

comply with the positions of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) on the continued international protection needs of individuals from Kosovo;

b.

give attentive consideration to humanitarian concerns of potential returnees on a case-by-case basis, including their level of integration in the host country and their access to dignified and humane housing and social conditions upon return, particularly with regard to access to education and to health services;

c.

endeavour to increase the capacity of Kosovo to absorb returns by financing housing, reception structures and other basic services needed by returnees and by ensuring support to long-term integration in terms of accommodation and infrastructure, including adequate facilities for medical care;

d.

implement programmes for voluntary assisted return to Kosovo, if appropriate in co-operation with the International Organization for Migration (IOM);

iv.

as regards the full implementation of Council of Europe instruments in the territory of Kosovo, calls on UNMIK and KFOR to remove all remaining obstacles to the full implementation of the European Convention on Human Rights, the Framework Convention for the Protection of National Minorities and the European Convention for the Prevention of Torture, including the effective functioning of their monitoring mechanisms;

v.

as regards mechanisms to ensure respect for human rights by the international authorities, calls on UNMIK to maintain the Ombudsperson Institution's jurisdiction over international authorities for as long as they remain in Kosovo and to ensure that any supplementary bodies offer real improvements in terms of independence and effectiveness, including by giving them a role in scrutinising normative acts as well as by undertaking to abide by their decisions or to justify properly any exceptional refusal to do so;

vi. as regards the role of the Council of Europe in contributing to the solution of the status issue and ensuring that Kosovo attains Council of Europe standards, asks the Secretary General of the Council of Europe to:

a.

offer the UN Secretary-General the expertise of the Council of Europe in assisting the Special Envoy who has been appointed for conducting the Comprehensive Assessment of the implementation of the Standards for Kosovo, in the fields

relating to the mandate and expertise of the Council of Europe;

b.

establish contacts with UNMIK, the PISG and the Government of Serbia and Montenegro to explore the possibility of the Council of Europe acting as a facilitator of dialogue between the parties concerned in preparation of status talks, at formal or informal level;

c.

propose to the UN Secretary-General to rely on the technical advice of the European Commission for Democracy through Law (Venice Commission) during the stage of status talks, with a view to identifying viable legal/constitutional arrangements for the future status of Kosovo;

d.

continue to provide the international civil administration in Kosovo and the PISG with Council of Europe expertise in the field of decentralisation and reform of local self-government and offer to extend it to the following fields:

- A. protection of national minorities;
- B. use of minority languages;
- C. inter-cultural dialogue;
- D. fight against corruption, organised crime, money-laundering and trafficking in human beings;
- E. democratisation and financing of political parties;
- F. independence and efficiency of the judiciary;

vii. similarly, in consideration of the readiness of the European Union to assume increased responsibility in Kosovo, asks:

a.

the European Union to associate more closely the Council of Europe to its activities on Kosovo, as suggested during the EU General Affairs and External Relations Council of 13 June 2005;

b.

the Secretary General of the Council of Europe to promptly initiate discussions with the appropriate EU instances on how to increase mutual cooperation on Kosovo;

viii. finally, in consideration of the developments which can be expected to take place during the next months, asks its Political Affairs Committee to continue to be concerned with the situation in Kosovo and report to the Assembly when necessary.

[1] Assembly debate on 21 June 2005 (19th Sitting) (see Doc. 10572, report of the Political Affairs Committee, rapporteur: Mrs Tritz). Text adopted by the Assembly on 21 June 2005 (19th Sitting).

Et Kosóva Albansk synspunkt. Xhemil Zeqiri skriver til udenrigsminister Per Stig Møller

Xhemil Zeqiri. Foto: Bjørn Andersen, 2005 [[klik](#) på billedet for at forstørre det]

København 01.07.05

Åbent brev til udenrigsminister Per Stig Møller

Jeg tillader mig at henvende mig til dig som menneskerettighedsaktivist fra Kosova, der har søgt et fristed i Danmark fra den serbiske terror, sammen med tusinder af mine landsmænd.

Jeg har forstået at Kosovos fremtidige status vil blive diskuteret i FNs Sikkerhedsråd om kort tid. Da Danmark i øjeblikket er medlem af Sikkerhedsrådet benytter jeg denne lejlighed til at henlede din og regeringens opmærksomhed på den voksende utilfredshed og frustration blandt den albanske befolkning over den manglende afklaring af Kosovos fremtid.

FN har med resolution 1244 fremlagt ideen om standarder for status. Dvs. krav til den albanske befolkning i Kosova om at opfylde en lang række betingelser vedrørende især det serbiske mindretals rettigheder.

Det er i bund og grund en absurd plan, som vil udskyde en varig og retfærdig løsning i det uendelige. Det er UNMIK, og ikke den albanske befolkning, som har magten i Kosova og den afgørende indflydelse på både den økonomiske og politiske udvikling af hele området.

Hvordan kan man stille sådanne krav til den albanske befolkning, som selv er frataget de mest elementære rettigheder i Kosova i dag?. Lad mig minde dig om at en kommunalbestyrelse ikke engang har ret til at åbne en busterminal uden UNMIKs godkendelse.

Det er naturligvis ikke bare FNs Sikkerhedsråd, som har ret til at opstille krav om at udviklingen skal ske med afsæt i at visse standarder godkendes. Den albanske befolkning i Kosova kræver også at FN baserer sine beslutninger på grundlag af anerkendelse af den albanske befolknings ret til selvbestemmelse. Dette spørgsmål er problemets kerne.

Albanerne var den 3. største befolkningsgruppe i det tidligere Jugoslavien, men blev alligevel frataget retten til selvbestemmelse, som de burde have haft i henhold til Jugoslaviens forfatning. Da Jugoslavien brød sammen blev albanerne i Kosova overladt til sin egen skæbne og en brutal serbisk undettrykkelse, På trods af utallige advarsler om et forestående folkemord blev Kosova i første omgang kastet for fødderne af Milosevic, som gennemførte endnu en runde af brutal etnisk udrensning.

Alt det er historie, som ikke kan gøres om, men opgaven er at lære af historien og undgå at begå den samme fejl igen og igen, sådan som det er sket med de historiske uretfærdigheder mod den albanske befolkning, som har været forhindret i at afgøre sin egen skæbne, fordi stormagterne har splittet en stor del af de landområder hvor albanerne har boet i årtusinder. mellem dets nabolande. Husk på at da den nye albanske stat blev grundlagt i 1912/13 omfattede den et mindretal af albanerne og hovedparten af de albanskbeboede områder var uden for Albanien's grænser.

Den serbiske ledelse taler nu om at give Kosova mere autonomi og mindre selvstændighed, men det er i bund og grund at taktisk spil for at undgå at albanerne får mulighed for at bestemme deres egen fremtid. Kroatien, Slovenien, Makedonien og Bosnien løsrev sig fra Jugoslavien efter folkeafstemninger. I Sønderjylland blev grænserne trukket efter en folkeafstemning. Albanernes folkeafstemning blev ignoreret. Hvorfor nægter man os fortsat samme ret som Balkans øvrige folk?

Albanerne ønsker at leve fredeligt sammen med alle Kosovos indbyggere. Vi har intet ønske om at fordrive eller undertrykke serberne men ønsker at opbygge et frit og demokratisk Kosova uden nogen form for etnisk undertrykkelse, hvad der aldrig tidligere har været muligt.

Albanerne kræver

- selvbestemmelsesret

- at alle albanere der blev kidnappet af den serbiske ledelse - før den trak sine styrker ud af Kosova - øjeblikkeligt løslades.

- At ligene fra alle de dræbte albanere sendes tilbage til Kosova så de kan blive ordentligt begravet af deres familier.

- At regeringen i Beograd tvinges til at tilbagelevere alle de penge de har stjålet fra Kosova herunder pensionsfonde og andre værdier, på baggrund af undersøgelser fra en uafhængig kommission eller lignende.

- At Serbien må betale krigsskadeerstatning til Kosova for de ufattelige ødelæggelser, som man har påført den albanske befolkning

Med venlig hilsen

Xhemil Zeqiri

Serbiske synspunkter. PM Kostunica (Serbien), UM Draskovic (Serbien-Montenegro) og Dusan Batakovic, tidligere rådgiver for den Serbiske Kirke, frem til sommeren 2005 ambassadør i Grækenland, nuværende rådgiver for den Serbiske præsident Tadic har udtalt sig

Belgrade, June 17, 2005 – Serbian Prime Minister Vojislav Kostunica met today with the UN Secretary-General's Special Envoy for the assessment of standards in Kosovo-Metohija, Kai Eide.

Eide said that his report on the implementation of standards in Kosovo-Metohija will contain not only an assessment of standards but also a broader assessment of the political situation in the province.

Kostunica said that it is necessary to start looking at things in Kosovo-Metohija in a realistic manner and he pointed out that the Serbian side is ready to cooperate and to help Eide in doing this important job.

Kostunica stressed that when it comes to demands for the independence of Kosovo-Metohija by ethnic-Albanian politicians in Pristina, it is necessary for the international community to react and to apply equal mechanisms as in other areas in the region.

The Prime Minister also pointed to numerous problems facing the Serb population in Kosovo-Metohija and he stressed the need for a different solution to their institutional status.

-

UM for Serbien-Montenegro skriver

DRASKOVIC: WHOLE OF SERBIAN PEOPLE WILL DECIDE ABOUT KOSOVO'S STATUS GRACANICA, Jun 28 (Tanjug) - Serbia and Montenegro Foreign Minister Vuk Draskovic told Tanjug in Gracanica on Tuesday that it is the Serbian government's duty to protect the rights of Serbs in Kosovo and Metohija, to bring back to their homes all those who had been driven out of Kosovo and Metohija, and to preserve the state's borders.

"A big battle for Kosovo to remain within the borders of Serbia is in progress, and no one must remain outside," said Draskovic, adding that Serbia has an opportunity to defend the rights of Serbs in Kosovo, which had been violated in many ways. Draskovic said that during his tour of Obilic, Priluzje, Plemetina, Gracanica and Pristina, he saw "a picture that the whole world should see," and that is why he does not understand why representatives of Serbs in Kosovo are not joining the Kosovo parliament. "These people here may defend their rights and show to the world that those rights had been treaded upon, but the whole of the Serbian people will decide about the status of Kosovo," said Draskovic.

-

VUK DRASKOVIC PAYS PRIVATE VISIT TO KOSOVO GRACANICA, June 27 (Beta) - The foreign minister of Serbia-Montenegro, Vuk Draskovic, stated in Gracanica on June 27 that the return of the displaced to Kosovo, and the reconstruction and return of usurped property were the most important goals of the state.

Draskovic visited Gracanica to celebrate Vidovdan, the feast of the patron saint of the Serbian Renewal Movement party, of which he is the leader.

The foreign minister told the people who gathered in the Gracanica Culture Club that "we must build our future with Albanian neighbors and all others on the principle that a neighbor is the person closest to us, that we must never build our rights on someone else's and that nobody has the right to build their rights on the rights of the Serb people."

Draskovic is paying a private visit to Kosovo, but he used his visit to Pristina to meet with the deputy UNMIK chief, Larry Rosin. According to a statement UNMIK issued after this meeting, they discussed the political situation in Kosovo and the forthcoming assessment of the work of the Kosovo institutions on the implementation of democratic society standards, set for Kosovo by the U.N.

Rosin told Draskovic once again about the need for the Kosovo Serbs to join in the work of the Kosovo institutions, and the initiatives taken for the improvement of the position of minorities, speeding up the return of the displaced, and confidence building among the ethnic communities.

Dusan Batakovic. Arkivfoto

'Solution for Kosovo status similar to that stipulated by Z4 Plan is acceptable if amended with provision similar to that from Ohrid Agreement. Such provision would give the Serbs right to veto any decision that would affect the interests of Serb community in Kosovo', Dusan Batakovic, Serbia and Montenegro Ambassador in Athens says for 'Blic'. Batakovic's mandate in Athens expires within a week time.

After return to Belgrade, Batakovic shall become advisor to Serbia President Boris Tadic and Chief of his team dealing with Kosovo and Metohija.

'The right to veto would introduce positive discrimination that is standard in contemporary multi-ethnic societies', Batakovic said.

At the end of his mandate, President of Greece decorated Batakovic with Phoenix Decoration, the highest decoration presented to foreigners.

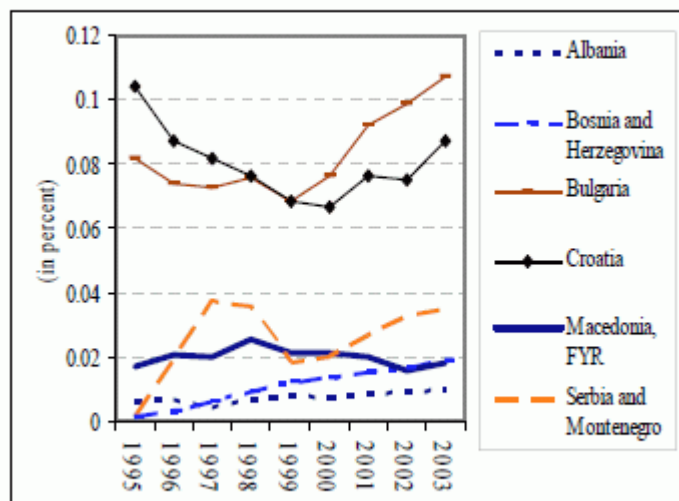
'This is another recognition to our country and diplomacy. In recent five years Greece has risen to the fifth position when foreign investments in Serbia and Montenegro are concerned. Diplomacies of our two countries have close cooperation', Dusan Batakovic said.

Note vedr. den makedonske økonomi: Der er konstateret problemer som 'Low profitability, low investment, and lack of technological enhancements [which] have prevented Macedonian firms from producing high-value-added and high-quality goods'.

Er der tale om en Balassa-Samuelson-relation? Boileau Loko and Anita Tuladhar har for IMF undersøgt forholdet mellem produktivitet og 'real exchange rate'.

Rapporten er for fagfolk, men store dele kan læses af alm. interesserede. Den kan nedtages fra: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2005/wp05113.pdf>. IMF skriver bl.a.:

Figure 4. Export Shares in European Union and United States

Source: IMF, Direction of Trade Database.

Figur fra rapporten.

Despite the depreciation, trade indicators remain grim. Export performance has weakened as is evident from the declining market shares of Macedonian exports to the European Union and the United States. This decline is in contrast to the increasing market penetration by regional neighbors. Furthermore, the export sector has been unable to diversify into new product lines.

In the same vein, we argue that PPP [purchasing power parity] fails in FYR Macedonia because the domestically produced tradables goods are imperfect substitutes of foreign produced tradables and the economy is unable to catch up by move up along the value-added chain of goods. We make this case based on the declining trends in productivity growth and prices in FYR Macedonia compared to major trading partners. This trend is consistent with a gradual specialization in lower quality goods with lower prices.

Several indicators point to a structural labor market rigidity in FYR Macedonia. The unemployment rate has been persistently high at around 30 percent or above. Yet real net wages have not declined and have grown by around 4 percent annually. Centralized wage bargaining, indexation of wages to industry average, high social contribution rates and costly dismissal procedures contribute to high labor market rigidities.

We conclude that the depreciating real exchange rate in FYR Macedonia reflects a prolonged transition process associated with relatively low technological growth and a declining quality of its tradable goods basket vis-à-vis its trading partners. The B-S effect does not play an important role in explaining the depreciation of the exchange rate. Macedonian producers are caught in a vicious cycle of low growth, low productivity, low profitability, and low investment. Firms lack the technology to produce higher-quality exportable goods owing to lack of investment and technology improvements. Investment incentives are low owing to relatively low productivity and low profitability. Policies should therefore focus on enhancing productivity growth in the tradable sector by lowering barriers to private investment and implementing labor market reforms.

Forfatterne opsummerer:

This paper seeks to investigate the transmission mechanisms linking productivity to the real exchange rate in the former Yugoslav Republic of Macedonia. At first glance, the stylized facts—low labor productivity growth and a trend real depreciation—suggest that a Balassa-Samuelson effect is in play. We find that the relationship between the two is not a result of the traditional Balassa-Samuelson effect. Instead, the depreciation of the real exchange rate reflects mainly the behavior of prices in the tradable sector. We argue that the depreciating real exchange rate may reflect a prolonged transition associated with slow technological growth and the low quality of the country's tradable-goods basket.

Nyheder juni-august 2005

Politisk forum: SRSG Søren Jessen-Petersen har inviteret de fire vigtigste Kosóva Albanske Partier til at indtræde i et særligt politisk forum. Hensigten er at udveksle synspunkter vedrørende den endelige status og at rådgive de besluttende organer, herunder ikke mindst SRSG og UNMIK, men også Lokalstyret. Forummet skal mødes et par gange om måneden. Blandt medlemmerne er præsident Rugóva og Kole Berisha (begge fra Demokratisk Liga), PM Bajram Kosumi (Kosóva's Fremtidsalliance), Hashim Thaçi (Demokratisk Parti) og Veton Surroi (ORA).

Dansk KFOR skriver uge 24:

Danske soldater øver med specialuddannet politienhed

Kontaktoperationerne er en succes.

Kosovo er i en positiv udvikling, og derfor har de opgaver, som vi løser henede også naturligt ændret karakter under udsendelsen. Det har betydet, at soldaterne nu spænder over at kunne løse opgaver i den hårde ende af skalaen, som dem der var aktuelle i marts sidste år i bataljonens område, men også i den bløde ende af skalaen, hvor den enkelte soldats evne til at tale ligeværdigt med almindelige indbyggere i Kosovo er afgørende. Det sidste kommer især til udtryk i en ny type operationer, som bataljonen har udviklet og iværksat.

Kontaktoperationer - forkortet CONOPS - er et nyt koncept, som skal løse nogle helt specifikke og missionsrelaterede opgaver, der er et resultat af udviklingen i området.

I en mission under forandring er der et udtalt behov for at holde befolkningen orienteret om nye tiltag f.eks. overdragelse af sikkerhedsopgaver fra danske militære enheder til det lokale politi - KPS. Operationerne gennemføres dagligt i resten af bataljonens udsendelse.

De er målrettet imod en ny landsby hver dag og omfatter typisk en deling, en sanitetsgruppe og tolke samt andre specialister fra bataljonen. I små hold går soldaterne så fra hus til hus og taler med beboerne imens andre spiller bold eller lignende med landsbyens unge.

I det følgende beretter delingsfører, premierløjtnant Jesper Darre om besøg i to forskellige landsbyer:

"I den forløbende uge har vi også gennemført to kontakt operationer. En i den nordlige del af bataljonens ansvarsområde lige på grænsen til Serbien i en lille by ved navn Dragaljice, samt en i albansk område omkring byen Skenderaj i den sydlige del af BTN ansvarsområde.

Kontakt operationerne tjener flere formål. Dels øge vores kendskab til dagligdagen i de enkelte byer, dels tjene det formål at informere de lokale om, hvad der foregår netop nu i den danske bataljon, og ikke mindst hvad det så betyder for den enkelte landsby. På sigt skulle vi gerne få opbygget et solidt kendskab til de enkelte byer, som vi kan overdrage til vores afløser.

Kontaktoperation - Samtale fremmer forståelsen

Den største forskel på kontaktoperationer og patruljer er, at her tager vi ud med hele delinger med det ene formål at tale med folk. Som hovedregel taler vi med alle husstande i byen, hvilket gør at folk som normalt ikke taler med de lokale under patruljer nu også prøver dette.

For at sikre at kvaliteten af samtalerne bliver så god som mulig har alle gennemført tolkekursus forud for første operation. En stor fordel, idet hele enheden nu har de værktøjer, som skal til for at gebærde sig med en tolk.

Som udførende enhed føler man virkelig, at disse operationer giver noget. Vi oplever den positive respons fra de lokale og udveksler samtidigt vigtige oplysninger til gavn for både os og de lokale."

Selvskabte plager.

Imens nogen udfoldede sig uden for hegnet viste andre deres "evner" indenfor. En dieseltank i lejren sprang læk, da den skulle flyttes. Ved en hurtig fælles indsats af ingeniørerne og CAMP-sektionen blev skaden udbedret, dieselolien blev suget op med "bimsevognen" og den forurenede jord gravet bort.

Under arbejdet gik det hverken værre eller bedre, at en vandledning også blev gravet over, men også den lod sig reparere, og ny jord blev fyldt i hullet. Vores miljøansvarlige sikrer nu korrekt håndtering af den forurenede jord.

Således gik endnu en uge i Kosovo med glæder, udfordringer og store oplevelser.

Økonomisk planlægning og styring. UNMIK skriver (uge 24):

24th Meeting of the Economic and Fiscal Council

Prime Minister Bajram Kosumi and PDSRSG Larry Rossin yesterday co-chaired the 24th meeting of the Economic and Fiscal Council. Kosovo Government and Assembly officials as well as UNMIK Pillar Heads and representatives were present at the meeting. The Council discussed the Medium-Term Budget Framework for 2006-2008, seasonal tariffs for agriculture and a proposal to abolish the VAT rebate for NGOs.

PDSRSG Rossin announced that the EFC Secretariat would be provided by the Government. He further announced that the amendments to the EFC Regulation to formalize the transfer of competencies related to the EFC would be promulgated as soon as UNMIK finalized coordination with UN Headquarters. The PDSRSG said that the finalization was expected soon, and praised the excellent cooperation between the Government and UNMIK in preparing the draft EFC Regulation.

The Minister of Finance and Economy, Haki Shatri, presented the Medium-Term Budget Framework for 2006-2008. The Council agreed that the 2005 budget would be as necessary revised in the mid-year budget review, taking into account reporting on revenue collection, which will be available after the end of June. The Council recommended an aggregate expenditure ceiling of 700 million Euros for the 2006 Kosovo Consolidated Budget, as proposed by the MFE. Regarding the two following fiscal years (2007 and 2008), the Council agreed that the overall expenditure ceilings should rise from the agreed 2006 level, but only modestly in order to ensure that Kosovo remains on the path of fiscal sustainability.

The Council discussed a proposal developed by the Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development to introduce seasonal tariffs for selected agricultural goods. Prime Minister Kosumi advised the Council that, in light of the positive developments in the negotiation of a Free Trade Agreement with FYR Macedonia, it would be sensible to defer a decision on the proposal. The Council concurred.

The Council approved a proposal to abolish the Value Added Tax rebate for NGO's as of 1 January 2006, in order to eliminate this distortion in the VAT system. The Council directed that the relevant regulation be prepared for presentation to the SRSG for promulgation. Entry into force on 1 January 2006 will coincide with the next budget cycle and provide sufficient time to inform affected parties and the public.

The Prime Minister thanked the members of the Council for the fruitful and constructive discussions and closed the meeting.

Makedoniens interesser: Grænsen. Makfax skriver:

Macedonian Foreign Minister Ilinka Mitreva reiterated the position of Macedonian Government over duly demarcation of Macedonia's northern border.

Mitreva made it clear that border demarcation should be wrapped up as soon as possible i.e. before the launch of Kosovo status talks.

"We have learned a lesson from the recent past - unsolved issues can be used by groups with radical or violent agenda," Mitreva said while making an address to Washington-based Woodrow Wilson Institute.

Mitreva said the main problem is that border demarcation agreement was signed in 2001 between Macedonia and Serbia-Montenegro (SCG), but Kosovo's politicians do not recognize the document.

"Border demarcation issue is of technical nature and it is in our interest to set the process to motion," Radio Voice of America quotes Mitreva as saying.

She added that Macedonia remains fully committed to wrapping up the demarcation process prior to the launch of the Kosovo status talks.

As regards the possibility for Greek and Cyprus' veto on Macedonia's accession to EU, Mitreva said the name dispute is not a part of Macedonia's European agenda.

"Aspirant-countries should comply with Copenhagen criteria. Name dispute is not among required criteria," Mitreva said while replying to a question raised by a representative of the American Hellenic Institute.

Mitreva stressed that there are no exclusivity rights over the term Macedonia, and the very notion Republic of Macedonia refers to a part of a region that exists as an independent, sovereign state, Mitreva said.

Fælles indsats. Dansk KFOR-operation

Med udgangspunkt i en midlertidig opført lejr i den sydlige del af bataljonens ansvarsområde gennemførte Den Danske Bataljon i uge 26 flere operationer med det formål at medvirke til at skabe og fastholde sikkerhed i området for befolkningen.

07-07-2005 kl. 13:40

Af Den Danske Bataljon

Hovedparten af Den Danske Bataljons enheder deltog i uge 26 i en større operation i den sydlige del af bataljonens ansvarsområde.

Operationen blev gennemført med udgangspunkt fra en midlertidig lejr - beredskabsområde ANNE - etableret af Stabskompagniet.

Stabskompagniet etablerede, foruden bataljonens kommandostation, forbindeplads og fremskudt forsyningsområde, teltindkvartering til Panserinfanterikompagniet, den litauiske spejdereskadron, den franske opklaringseskadron samt et tilgæet græsk kompagni. Herudover blev der i den midlertidige lejr etableret toiletter, generatorer til strøm og velfærdsområde. Hele beredskabsområdet blev sikret af en perimenter af pigtråd (i alt ca. 2000 m).

Stabskompagniet etablerede lejren tirsdag den 28. juni forud for ankomst af resten af bataljonens enheder onsdag, således at disse kunne køre direkte på plads og anvende områderne fra onsdag morgen.

Under opholdet varetog Stabskompagniet al logistik herunder blandt andet talrige kørselsopgaver samt transport af forplejning og drivmidler. Bataljonens aktiviteter i området omfattede tre forskellige typer operationer:

Jagt på illegal skovhugst.

Jagt på smuglere og andre transporter af illegale varer.

Tæt kontakt med lokalbefolkningen.

Illegal skovhugst og storstilet tyveri af træ fra de store skove i bataljonens ansvarsområde er en storindustri, der dels indebærer, at værdifulde naturressourcer forsvinder og dels medfører etniske spændinger, fordi serberne og albanerne gensidigt beskylder hinanden for denne illegale aktivitet.

Umiddelbart er kontrol med skovdistrikter en opgave for skovfogeder og indgriben overfor tyveri en politiopgave, men da skovfogederne i området er bange for selv at gribe ind overfor ulovligheder, og da politiet endnu ikke har de nødvendige ressourcer til at håndtere opgaven alene, så er den danske bataljon blevet pålagt at medvirke til at nedbringe den ulovlige skovhugst.

Som en del af bataljonens indgriben overfor ulovlig skovhugst blev bataljonens tre egne kompagnier samt det græske kompagni indsat i en samlet operation, hvor et stort skovområde blev afspærret og afsøgt med patruljer og helikoptere. Resultatet var pågribelse af flere grupper af personer, der var i færd med illegalt at fælde og stjæle store mængder træ.

I operationen deltog også skovfogeder samt politipatruljer fra Kosovo Police Service, så det på stedet kunne afgøres, hvorvidt der var tale om illegale aktiviteter, og om de implicerede dermed straks kunne overdrages til retsforfølgelse.

For at demonstrere at bataljonen kan kontrollere al trafik og transport i et stor område, gennemførtes desuden en bataljonsledet trafikkontrol operation, hvor de fire kompagnier samtidigt og koordineret afspærrede hele Skenderaj-området (den sydlige del af bataljonens ansvarsområde) og gennemsøgte alle køretøjer, der kørte ind eller ud af området. Denne operation blev gennemført i samarbejde med politiet samt lokale toldmyndigheder.

Sidst men ikke mindst gennemførtes et stort antal kontaktoperationer, hvor enhederne i samarbejde med de Liason Monitoring Teams, der holder kontakt til lokale myndigheder i området, besøgte udvalgte landsbyer og bydele for at udvide detailkendskabet til disse, med henblik på at undersøge stemningen i området og for at oplyse befolkningen om de forhold, der ligger KFOR på sinde så som f.eks. at vi samarbejder tæt med lokale myndigheder og lokalt politi for at sikre og skabe en fredelig udvikling i området.

Alt i alt nogle spændende dage hvor især samarbejdet var i fokus såvel mellem bataljonens dispositionsenheder som med tilgæede enheder og lokale myndigheder.

050712 10-13 års børn dræbt og såret ved mineekspllosion. To børn blev dræbt og et barn såret da en gammel landmine eksploderede i Grebnik, noget vest for Prishtina.

050714 Adem Demaçi forudsiger ny voldsbølge i Kosóva. Serbiske Blic har talt med ham og flere andre. Der er kun ét at gøre, siger Demaçi: Man må gøre Kosóva selvstændig:

PRISTINA, BELGRADE -- Thursday -- Political analyst Adem Demaci said that there will be more violence to come for Serbs in Kosovo and that this time, it will be even worse than the riots of March 2004.

"The violence will be of such great proportions that March 17, 2004 will be completely forgotten about. The Albanian majority feels that no one is responding to their wishes and demands. There is a great deal of unemployment and crime in Kosovo and everyone is talking about decentralization and the interests of the six or seven percent Serbian population. The masses are blind and think that the Serbs are responsible for this, not Belgrade and UNMIK." Demaci said.

"Violence can also be aimed towards corrupted Albanian leaders who do not have the strength to stand up to Serbian demands. I call upon the Serbian government to place its finger on its forehead and think about where their plan is leading. The only way to make sure that there will be no more bloodshed in Kosovo is to grant it its independence." Demaci said.

Kosovo Serb representative Oliver Ivanovic said that everything is possible and that among eventual incidents he sees Albanian extremists putting pressure on officials with the goal of participating in the future status discussions in Kosovo. However, Ivanovic does not believe that another March 17 will be occurring.

"After March 17, Albanians received nothing but negative criticism and it did not do them any good." Ivanovic said, adding that there will surely be more pressuring, possibly large demonstrations, especially if the discussions end up moving in a direction that is unfavorable for the Albanian majority.

President of the Forum for Security and Democracy and former commander of security forces in South Serbia, Ninoslav Krstic, said that there is a possibility of violence once the status discussion begin to near.

"Tension grows as we near the beginning of discussions. The international community and KFOR are making preparations for stopping massive violence against Serbs. According to information I have received, there will be more forces transferred here from other parts of Europe, which means that KFOR believes that occurrences of violence are possible." Krstic said.

050714 Den Russiske ViceUM siger at Kosóva overhovedet ikke lever op til standarderne. Makfax skriver:

Kosovo did not meet up to this day a single standard of all that were lay down by the international community, said the Deputy Foreign Minister of Russia, Vladimir Chizhov.

"The greatest concern raise the situation of the non-Albanian population in the province, and the refugees' return. Of course, the picture is not black and white, there are spots where the normalization emerges, but only the larger portion of Albanians are affected by it. Therefore, Russia considers necessary the attention to be focused on the implementation of the standards in Kosovo. There is still much work to be done there", said Chizhov.

The Russian Foreign Minister Sergey Lavrov and the UN special envoy for implementation of Kosovo standards Kai Eide are due to review the situation in the province tomorrow.

050716 Kosóva's PM Bajram Kosumi er indstillet på at tale med Serberne (i Beograd), blot ikke om den endelige status. ADN skriver:

PRISHTINA - Kosovo Prime Minister Bajram Kosumi said that the Kosovo government should be discussing the guarantees for Kosovo Serbs and preserving the cultural and historical ancestry of Kosovo with Belgrade, however, he added that "there will be no discussion with Serbia regarding the status of Kosovo.

[050716] Den Tyske UM Fischer siger til Bajram Kosumi at Kosóva's myndigheder i højere grad må engagere sig i at Kosóva lever op til standarderne. Makfax skriver:

Germany urges the authorities in Kosovo to demonstrate a visible progress in the implementation of standards set out by the international community as a main prerequisite for timely launch of final status talks, Belgrade-based Beta news agency quotes the German Foreign Minister Joschka Fischer as saying after the late Tuesday's talks with Kosovo's Prime Minister Bajram Kosumi.

The same source says Fischer told Kosumi it is in Germany' interest that the report of the UN ambassador Kai Eide be a positive signal, and the negotiations over the status to begin as soon as possible.

Fischer stressed that timely launch of final status talks would require a visible progress in various areas, including the return of the Serbian refugees, decentralization, multiethnic society and security.

4 Serbere - i en Mercedes med "gamle" Prishtina-nummerplader - er blevet beskudt ved Shtërpca / Strpce i det sydlige Kosóva lørdag aften (050827). 2 er dræbt, 2 er såret. Serberne blev beskudt fra en anden bil der (muligvis) havde forfulgt dem et stykke tid. Der foreligger pt ikke nærmere. Se evt. BBCs reportage på:
<http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/4193208.stm>

UM i Serbien-Montenegro har offentliggjort flg.:

TWO KOSOVO SERBS KILLED NEAR STRPCE, ANOTHER TWO WOUNDED - STRPCE, Aug 28 (Beta)-Two Serbs were killed and two others wounded when unknown gunmen opened fire on their car in Kosovo, police said on Aug. 28.

Police said the car came under fire from a passing vehicle late on Aug. 27 near the southern town of Strpce.

Ivan Dejanovic and Aleksandar Stankovic from Novo Naselje near Lipljan were killed while Aleksandar Janicijevic and Nikola Dukic were wounded. The attack took place near Banjica, on the Uroševac-Strpce road.

One of the wounded men, Janicijevic, told BETA that their car was followed by a Mercedes with Pristina license plates. He said they came under fire from the Mercedes when they pulled over to replace a tire that had been shot out.

Strpce police arrested three suspects in connection with the shooting. The suspects were released, however, after police were unable to prove they had anything to do with the attack.

-

ATTACKS SHOW SERBS UNWELCOME IN KOSOVO, SAYS TADICBELGRADE, Aug 28 (Beta)-Serbian President Boris Tadic on Aug. 28 condemned the murder of two and wounding of two more Serb youths near Strpce, saying that the attacks were meant as an unambiguous message to the province's Serbs that they were not welcome in Kosovo.

"This terrorist act is further proof that the key question in Kosovo and Metohija is honoring people's right to live and other human rights. Today, it is clear to everyone that this society is far from democracy and multiethnicity," Tadic stressed in a statement.

Tadic stressed that, combined with the administration's inability to solve the murder of Serb children in Gorazdevac and other murders over the

past six years, a failure on the part of the authorities to solve the latest ethnic murders would prove that "Kosovo's institutions have no will to establish the rule of law and prevent new crimes from happening."

Du må citere hvis du angiver hovedsiden adresse: bjoerna.dk ... Siderne om Albanerne: bjoerna.dk/albanerne.htm ... Søgning på internettet: bjoerna.dk/soegning.htm